

ความขัดแย้ง และการประสานประโยชน์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และ สังคมระหว่างประเทศ

อ.ชูศรี ธรรมพัฒน์พงศ์
โรงเรียนสายน้ำผึ้ง

ผลประโยชน์ของรัฐซึ่งผู้กำหนดนโยบายนำมาเป็นวัตถุประสงค์ในการกำหนดนโยบายของตน
คือ

1. ความอยู่รอดของชีวิต
2. ความมั่นคงของชาติ
3. การกินดีอยู่ดีของประชากร
4. ศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของชาติ
5. อุดมการณ์ของชาติ
6. อำนาจของชาติ

สาเหตุของความขัดแย้ง

1. ความขัดแย้งด้านเศรษฐกิจ เช่น สงครามโลกครั้งที่ 1 (WWI) ระหว่างฝรั่งเศส – เยอรมัน เรื่องอัลซาส ลอเรน
2. ความขัดแย้งทางการเมือง เช่น สงครามเวียดนาม สงครามเกาหลี สงครามกลางเมืองในนิการากัว สงครามปฏิวัติในคิวบา ในซิดี
3. ความขัดแย้งทางสังคม วัฒนธรรม
 - ศาสนา เช่น สงครามครูเสด สงคราม 30 ปี สงครามซิกซ์ – อินเดีย
อินดู – อิสลาม } ในอินเดีย
 - สงครามกลางเมืองเลบานอน ยูโกสลาเวียระหว่าง
เซอร์เบีย – สโลวีเนีย
เซอร์เบีย – โครแอต
 - ศาสนาและเชื้อชาติ เช่น ศรีลังกา
สิงหล – தமிழ்
(พุทธ) (ฮินดู)
4. ความขัดแย้งด้านจิตวิทยา เช่น การขยายอำนาจของมองโกลมายุโรป
พระเจ้านโปเลียนของฝรั่งเศสเข้าสู่สงครามยุโรป

การแก้ไขความขัดแย้งโดยสันติวิธี

1. วิธีการทูตและการเมือง

1. การเจรจาโดยตรง
2. การเป็นคนกลาง
3. การไกล่เกลี่ย
4. การสืบสวนหาข้อเท็จจริง
5. การประนีประนอม ทำบอยไมซีฟิคชีถูก

2. วิธีการกฎหมาย

- การตั้งศาลอนุญาโตตุลาการ จาก ผู้พิพากษาคู่กรณี
- การตัดสินของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ที่กรุงเฮก เนเธอร์แลนด์

3. การแก้ไขความขัดแย้งโดยวิธีการบังคับ

- รีทอร์ชัน (Retortion) ไม่ขัดต่อกฎหมายแต่ไม่เป็นมิตร เช่น
ตัดสัมพันธ์ทางการทูต
ตัดสิทธิพิเศษทางการค้า
- รีไพรซอล การกระทำโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น
การไม่ยอมปฏิบัติตามพันธกรณีในสนธิสัญญา
การยึดทรัพย์สินของรัฐผู้ก่อความเสียหาย
การบอยคอต (Boycott)
การคว่ำบาตร (Sanction)
การห้ามเรือเข้าหรือออกจากเมืองท่า การปิดล้อมทะเลอย่างสันติ (Embargo)

สงครามจำกัดขอบเขต คือ สงครามที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะขอบเขตที่จำกัด เช่น สงครามเวียดนาม

สงครามตัวแทน คือ สงครามตัวแทนของมหาอำนาจ เช่น สงครามเกาหลี [เกาหลีเหนือ (USSR) - เกาหลีใต้ (USA)]

สงครามเบ็ดเสร็จ คือ สงครามที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความเป็นใหญ่ให้กับตนเอง เช่น สงครามโลกครั้งที่ 1, 2

สงครามสั่งสอน คือ สงครามที่มหาอำนาจกระทำสั่งสอนไม่ให้ประเทศหนึ่งเข้าไปยุ่งกับอีกประเทศหนึ่ง เช่น จีนสั่งสอนเวียดนามไม่ให้เข้าไปยุ่งในกัมพูชา

สงครามกองโจร คือ สงครามการซุ่มโจมตี เช่น สงครามของกลุ่มคอมมิวนิสต์

สงครามศักดิ์สิทธิ์ คือ สงครามการปลีชีพของกลุ่มอิสลาม เพื่อทำลายฝ่ายตรงข้าม โดยการช่มโจมตี่และการสละชีพ เพราะมีความคิดว่า เมื่อตายจะได้ไปอยู่กับพระเจ้า (สงครามจีฮาด) รูปแบบการรบเหมือน ขบวนการกามิกาเซ่ ของ ประเทศญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ 2

สาเหตุที่เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศ

1. การเผยแพร่แนวคิดของนักคิดบางคน เช่น คูก เดอ ซูปี วิลเลียม เพนท์ และแอบเบ เดอ แซง-ปีแอร์ สนับสนุนให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศ
2. ความต้องการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจ
3. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
3. การรณรงค์ของคนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มกรีนพีซ (เน้นการรักษาสันติภาพและรักษาสิ่งแวดล้อม)
4. การมองเห็นปัญหาร่วมกัน เช่น ปัญหาประชากรล้นโลก ความอดอยาก ปัญหายาเสพติด

องค์การระหว่างประเทศ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. **องค์การระหว่างประเทศเพื่อความร่วมมือทางทหาร** ได้แก่ NATO, WARSAW
2. **องค์การระหว่างประเทศเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจ** ได้แก่ EU, AFTA, NAFTA, LAFTA, ASEAN
3. **องค์การระหว่างประเทศเพื่อความร่วมมือทางสังคมและอื่นๆ** ได้แก่ UNESCO, WHO, FAO

ข้อทดสอบ

- ข้อใดไม่ใช่สาเหตุสำคัญที่นำไปสู่ความขัดแย้งของประเทศต่างๆ
 - การแข่งขันทางอาวุธ
 - ความแตกต่างทางด้านวิชาการ
 - ความแตกต่างทางด้านอุดมการณ์
 - ความแตกต่างทางด้านสังคม วัฒนธรรม
- วิธีการใดที่ประมุขแห่งรัฐใช้ยุติปัญหาการแข่งขันทางอาวุธในปัจจุบัน
 - งดใช้อาวุธ
 - ทำสัญญาไม่ผลิตอาวุธ
 - เจรจาเพื่อลดอาวุธ
 - ออกกฎหมายซื้อขายอาวุธ
- ความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา เป็นความแตกต่างด้านใด
 - ด้านประเพณี
 - ด้านอุดมการณ์
 - ด้านการปกครอง
 - ด้านสังคม วัฒนธรรม
- ความขัดแย้งครั้งใด*ไม่*เกี่ยวข้องกับเรื่องเชื้อชาติ
 - อิรักกับคูเวต
 - พวกทมิฬกับสิงหลในศรีลังกา
 - ชาวอาร์เมเนียกับชาวอาเซอร์ไบจาน
 - ชาวเซอร์เบียกับชาวโครแอตในยูโกสลาเวีย
- สถานการณ์ในข้อใดที่*ไม่ได้*เป็นอยู่ก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2
 - สภาพเศรษฐกิจตกต่ำและภาวะเงินเฟ้อ
 - การขยายตัวของแนวความคิดแบบฟาสซิสต์
 - การขัดแย้งของมหาอำนาจแถบดินแดนอาณานิคม
 - ประเทศทั้งหลายพยายามสถาปนาระบบความมั่นคงร่วมกัน
- การต่อสู้ระหว่างผู้นับถือศาสนาฮินดูกับอิสลามที่เมืองโยชยาในประเทศอินเดียมีความขัดแย้งในด้านใด
 - เศรษฐกิจ
 - สังคม วัฒนธรรม
 - อุดมการณ์ทางการเมือง
 - การแข่งขันทางแสนยานุภาพ
- ประเทศเกาหลี และเวียดนาม ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนเพราะความขัดแย้งทางด้านใด
 - สังคม
 - ศาสนา
 - เศรษฐกิจ
 - อุดมการณ์ทางการเมือง
- ความขัดแย้งในประเทศใด*ไม่มี*สาเหตุจากอุดมการณ์ทางการเมือง
 - ซีลี
 - เฮติ
 - อินเดีย
 - นิการากัว

9. วิธีการใดที่ใช้แก้ไขความขัดแย้งโดยวิธีการบังคับ
- ก. คำวาตร – เจริจา
 - ข. บอยคอต – ใช้กำลัง
 - ค. คำวาตร – บอยคอต
 - ง. บอยคอต – ใช้กฎหมาย
10. การปฏิวัติอุตสาหกรรมในคริสต์ศตวรรษที่ 18 ถือเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 ได้เพราะสาเหตุใด
- ก. ความก้าวหน้าในการผลิตอาวุธทำให้เกิดการแข่งขันด้านการทหาร
 - ข. ประเทศอุตสาหกรรมต่างๆ ต้องการเข้าครอบครองแหล่งวัตถุดิบและตลาดระบายสินค้า
 - ค. การปฏิวัติอุตสาหกรรมเกิดความแตกต่างระหว่างประเทศที่มีขีดความสามารถในการพัฒนาไม่เท่ากัน
 - ง. การปฏิวัติอุตสาหกรรมมีผลต่อการพัฒนาการของแนวความคิดทางการเมืองแตกต่างกันออกไปหลายระบบ
11. ในการจัดซื้อพิพาทที่กระทบกระเทือนความมั่นคง และสันติภาพของโลก องค์การสหประชาชาติใช้วิธีใดเป็นวิธีสุดท้าย
- ก. ใช้กองทหารเข้าแก้ไขวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น
 - ข. การสั่งห้ามติดต่อค้าขายกับประเทศที่ถูกลงโทษ
 - ค. การประกาศยกเลิกการใช้อาวุธที่ร้ายแรง
 - ง. การให้คู่กรณีส่งเรื่องไปยังศาลอนุญาโตตุลาการ
12. สงครามเย็นเป็นความขัดแย้งเนื่องมาจากสาเหตุใด
- ก. การรังเกียจผิว
 - ข. การแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ
 - ค. การแข่งขันกันสร้างและสะสมอาวุธ
 - ง. ความแตกต่างในอุดมการณ์ทางการเมือง
13. ข้อใดเป็นนิยามของสงครามเย็นที่สมบูรณ์ที่สุด
- ก. คู่สงครามใช้ประเทศบริวารต่อสู้แทนตน
 - ข. การแข่งขันกันผลิตอาวุธเพื่อข่มขู่ฝ่ายตรงกันข้าม
 - ค. รูปแบบของการต่อสู้ทางอุดมการณ์ของโลกเสรีและโลกคอมมิวนิสต์
 - ง. การแย่งชิงผลประโยชน์ทางการเมืองระหว่างโลกเสรีและโลกคอมมิวนิสต์
14. ปัญหาตะวันออกกลางในปัจจุบันมีสาเหตุที่สำคัญที่สุดมาจากเรื่องใด
- ก. ความเป็นศัตรูมานานระหว่างอาหรับกับยิว
 - ข. การก่อตั้งประเทศอิสราเอลขึ้นในปี ค.ศ.1948
 - ค. ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มประเทศอาหรับกับอิหร่าน
 - ง. การแข่งขันอำนาจระหว่างสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต

15. ปัจจัยพื้นฐานอะไรที่ทำให้รัสเซียในอดีต – ปัจจุบันพยายามเข้าไปมีอิทธิพลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียใต้ และตะวันออกกลาง
- ก. แหล่งวัตถุดิบ
 - ข. ทางออกทะเล
 - ค. อัตราประชากร
 - ง. ลัทธิคอมมิวนิสต์
16. สาเหตุพื้นฐานของสงครามกลางเมืองในเลบานอนคืออะไร
- ก. การเข้าแทรกแซงกองทัพซีเรียและอิสราเอล
 - ข. ปัญหาชนกลุ่มน้อย ประชาชนไม่มีความรักในเชื้อชาติ
 - ค. การขยายอิทธิพลในตะวันออกกลางระหว่างสหรัฐอเมริกากับสหภาพโซเวียต
 - ง. ปัญหาด้านศาสนา การอพยพเข้าสู่เลบานอนของขบวนการปลดแอกปาเลสไตน์
17. อะไรเป็นชนวนสงครามที่ทำให้อิรัก อิหร่านทำสงครามกันในช่วง ค.ศ.1980 - 1989
- ก. การแย่งกรรมสิทธิ์เหนือร่องน้ำ ชัดเอล-อาหรับ
 - ข. ปัญหาชาวเคิร์ดซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยของทั้ง 2 ประเทศ
 - ค. โคไมนีผู้นำของอิหร่านไม่ถูกกับซัดดัมผู้นำของอิรัก
 - ง. ความแตกต่างในเรื่องลัทธิศาสนา โดยชนชั้นปกครองอิรักนับถือนิกายซุนนี อิหร่านนับถือนิกายชีอะห์
18. การต่อสู้หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ฝ่ายซ้ายนิยมใช้วิธีขบวนการแบบกองโจร ประเทศใดในข้อต่อไปนี่ที่ฝ่ายซ้ายประสบความสำเร็จชนะโดยการใช้อุทธรณียวิธีดังกล่าว
- ก. ซิมบับเวและนามิเบีย
 - ข. กัมพูชาและอัฟกานิสถาน
 - ค. สาธารณรัฐประชาชนจีนและนิการากัว
 - ง. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเวียดนามและเอลซัลวาดอร์
19. ความขัดแย้งในยูโกสลาเวียปัจจุบันมีสาเหตุมาจากข้อใด
- ก. ปัญหาสังคม
 - ข. ปัญหาศาสนา
 - ค. ปัญหาการเมือง
 - ง. ปัญหาเศรษฐกิจ
20. สาเหตุสำคัญของประกาศหลักการนิคสันตรงกับความจริงข้อใด
- ก. การพัฒนาแสนยานุภาพทางนิวเคลียร์
 - ข. การลดบทบาททางทหารของสหรัฐอเมริกา
 - ค. การสร้างระบบพันธมิตรในภูมิภาคต่างๆ
 - ง. การรักษาความมั่นคงของกลุ่มประเทศเสรีประชาธิปไตย